Bijlage 3 Quickscan flora en fauna

2025

Quickscan Flora & Fauna Omgevingswet

Enkhuizerlaan 1 te Rijs

FaunaX

COLOFON

BUREAU FAUNAX B.V.
Tijnjedyk 89
8936 AC Leeuwarden
0683772548
info@faunax.nl
www.faunax.nl
Lid van Netwerk Groene Bureaus

Quickscan Flora & Fauna Omgevingswet
Enkhuizerlaan 1 te Rijs

Leeuwarden, maart 2025

In opdracht van:
RHO Adviseurs

Uitvoering:
Bureau FaunaX B.V.

Veldwerk:
5.1.2e

Rapportage:
5.1.2e

Autorisatie:
5.1.2e

Foto's voorpagina:
Impressie van het plangebied.

© Bureau FaunaX B.V. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding:
Bureau FaunaX B.V. (2025). Quickscan Flora & Fauna Omgevingswet/ Enkhuizerlaan 1 te Rijs. Rapport 25031. Bureau FaunaX B.V., Leeuwarden.

Niets uit dit drukwerk mag door anderen dan de opdrachtgever worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van Bureau FaunaX B.V., behoudens voor zover dit drukwerk wettelijk een openbaar karakter heeft gekregen. Dit drukwerk mag zonder genoemde toestemming niet worden gebruikt voor enig ander doel dan waarvoor het is vervaardigd.

Disclaimer: In deze rapportage worden de resultaten van een onafhankelijk onderzoek behandeld. Bureau FaunaX B.V. heeft een adviserende rol en spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het plan waarop dit onderzoek betrekking heeft. Dit onderzoek is zo zorgvuldig en nauwkeurig mogelijk uitgevoerd. Het voorkomen van beschermde soorten is echter onvoorspelbaar. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Wanneer deze rapportage, op wat voor manier dan ook, wordt aangepast en/of aangevuld door een partij anders dan Bureau FaunaX B.V., verliest deze rapportage zijn validiteit en geldigheid. Gegevens die afkomstig zijn uit de NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) mogen niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Op dit onderzoek zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, zoals gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Leeuwarden.

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING 1

1.1 Aanleiding 1

1.2 Doel 2

1.3 Onderzoeksopzet 2

1.4 Karakteristiek plangebied en planvoornemen 3

2 RESULTATEN QUICKSCAN 5

2.1 Flora 5

2.2 Vogels 5

Jaarrond beschermde vogelnesten 5

2.3 Zoogdieren 7

Vleermuizen 7

Overige zoogdieren 9

2.4 Reptielen 10

2.5 Amfibieën 10

2.6 Vissen 10

2.7 Ongewervelden 11

2.8 Gebiedsbescherming 11

Stikstofgevoeligheid 11

2.9 Houtopstanden 11

3 SAMENVATTING EN CONCLUSIES 12

3.1 Overzicht beschermde soorten 12

3.2 Effectbespreking en aanbevelingen 12

3.3 Overzicht vervolgstappen 13

4 LITERATUUR EN BRONNEN 14

BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING ..... - 1 -

Ow Soortbescherming ..... - 1 -

Ow Gebiedsbescherming ..... - 4 -

Ow Houtopstanden ..... - 5 -

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer is voornemens een woning op het perceel Enkhuizerlaan 1 te Rijs te slopen om in de plaats hiervan een nieuwe woning te realiseren. Ten noordwesten van de te realiseren woning wordt daarnaast een carport gerealiseerd. Ruimtelijke plannen zoals deze dienen te worden beoordeeld op uitvoerbaarheid, onder meer in relatie tot de natuurwetgeving.

Zo dient te worden onderzocht of als gevolg van de uitvoering van het plan sprake is van effecten op wettelijk beschermde soorten flora en fauna en/of natuurgebieden (Natura 2000, NatuurNetwerk Nederland, weidevogelgebieden en/of ganzenfoerageergebieden), alsook in het kader van houtopstanden. Om hierin inzicht te krijgen wordt in eerste instantie een ecologische Quickscan uitgevoerd. Bij dit onderzoek wordt een inschatting gemaakt van de (mogelijk) binnen de invloedssfeer van het project aanwezige beschermde natuurwaarden en de effecten van de voorgenomen plannen op deze waarden.

Voor meer informatie over de Omgevingswet (hierna Ow) en de handelswijze wordt verwezen naar Bijlage I.

Figuur 1.1. Het plangebied (rood omlijnd) te Rijs.

1.2 Doel

Deze ecologische beoordeling geeft, voor zover mogelijk, antwoord op de volgende vragen:

1. Komen binnen het plangebied (biotopen van) onder de Omgevingswet beschermde soorten voor?
2. Komen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden beschermde natuurgebieden en/of houtopstanden voor?
3. Wat zijn de mogelijke effecten van de werkzaamheden op deze beschermde natuurwaarden en -gebieden, zowel tijdens de realisatie als na afloop hiervan?
4. Voor welke soorten en hun leefgebied wordt de wet mogelijk overtreden en in hoeverre kunnen overtredingen vermeden, dan wel verzacht worden?
5. Wat zijn de te ondernemen vervolgstappen met betrekking tot het voorkomen van schade aan beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden?

Voor het beantwoorden van deze vragen zijn, naast de verzamelde gegevens tijdens het veldonderzoek, ook andere bronnen geraadpleegd. Zie hiervoor de bronnenlijst in hoofdstuk 4.

1.3 Onderzoeksopzet

Soorten
In opdracht van RHO Adviseurs heeft Bureau FaunaX B.V. het planvoornemen door middel van een ecologische Quickscan getoetst aan de natuurwetgeving. Deze Quickscan heeft bestaan uit een bureaustudie en een veldbezoek gebaseerd op ecologisch inzicht (expert judgement). Een ecologische Quickscan of beoordeling is meestal de eerste stap van ecologisch onderzoek en is bedoeld om een inschatting te maken van de mogelijke effecten op eventueel aanwezige beschermde flora en fauna en/of natuurgebieden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Het veldonderzoek voor deze Quickscan is uitgevoerd op 23 februari 2025 en vond plaats onder zachte weersomstandigheden (9 °C, windkracht 4, half bewolkt). Dit onderzoek bestond uit een visuele inspectie van het plangebied, waarbij is gelet op de aanwezigheid van (of sporen van) beschermde soorten en op de eventuele aanwezigheid van geschikt leefgebied van deze soorten. De omlijning van het plangebied in figuur 1.1 is bepaald aan de hand van gegevens verstrekt door de opdrachtgever.

Gebieden - Natura 2000
Behalve dat onderzocht wordt welke soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen voorkomen, wordt ook gecontroleerd of er sprake kan zijn van negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt middels een grove analyse op basis van de geplande werkzaamheden en de relevante afstand tot de meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden.

Houtopstanden
Onder de Omgevingswet worden ook houtopstanden beschermd. Er wordt gecontroleerd in welke mate er sprake is van kap en of hier een meld- en/of herplantingsplicht aan de orde kan zijn.

Overige gebiedsbescherming
Naast de Omgevingswet zijn er nog meer regelgevingen die ingaan op het beschermen van de natuur in Nederland. Dit zijn veelal provinciale stukken, al dan niet als uitvoeringsorgaan vanuit rijksbeleid. Het gaat hierbij om regelgeving omtrent het NatuurNetwerk Nederland, ganzenfoerageergebieden en weidevogelgebieden. Deze toetsing stipt kort aan of er sprake kan zijn van een conflict tussen de provinciale regelgevingen en het geplande initiatief.

1.4 Karakteristiek plangebied en planvoornemen

Het plangebied betreft het perceel Enkhuizerlaan 1, dat zich binnen bestaand stedelijk gebied van Rijs bevindt (bron: DSO Viewer). Op dit perceel staat een woonhuis met een zadeldak dat is bedekt met gegolfde dakpannen. Elders op het perceel staan enkele losstaande kunstwerken, waaronder een houtberging, een schuur en een sauna. Op en rond het perceel staan diverse eiken.

Het planvoornemen bestaat uit het slopen van de bestaande woning om in de plaats hiervan een nieuwe woning te realiseren. Elders op het perceel is men voornemens een carport te realiseren. Voor zover bekend worden er geen bomen gekapt ten behoeve van het planvoornemen. Tevens worden er geen wateren aangetast.

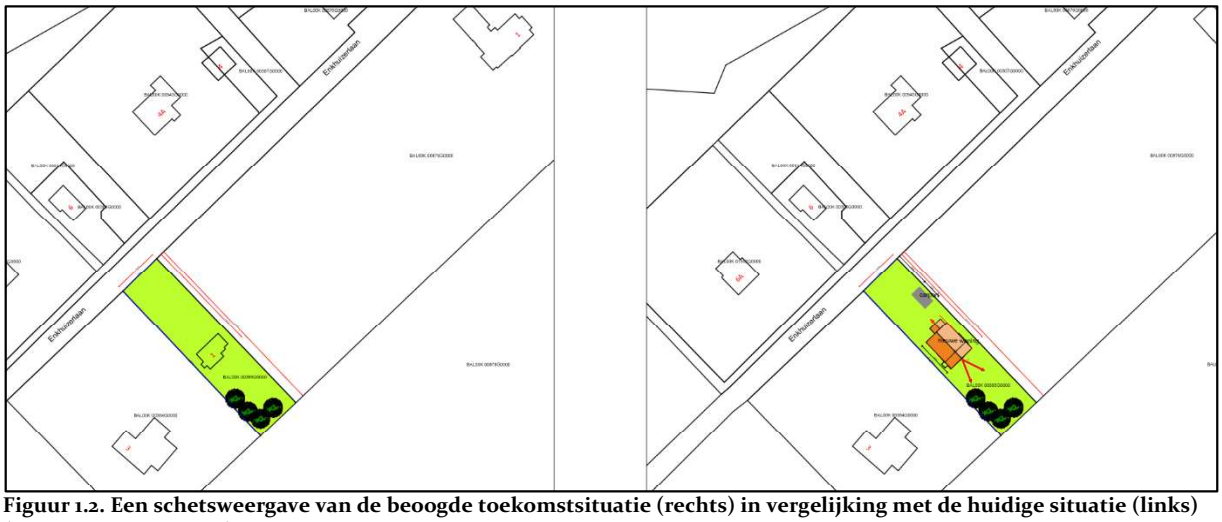

Figuur 1.2. Een schetsweergave van de beoogde toekomstsituatie (rechts) in vergelijking met de huidige situatie (links) (bron: RHO Adviseurs).

Figuur 1.3. Een impressie van het plangebied.

2 RESULTATEN QUICKSCAN

2.1 Flora

In het plangebied werden tijdens het veldbezoek soorten aangetroffen als paardenbloem, braam, gele dovenetel, robertskruid en hondsdraf. Het perceel ten zuidoosten van het plangebied is een bekende groeiplek van de soort Kartuizer anjer, waar deze soort is aangeplant. De Kartuizer anjer groeit op zonnige, warme en droge plekken in voedsel- en stikstofarme situaties. In het plangebied zelf wordt aan deze omstandigheden niet voldaan. Zo wordt het plangebied beschaduwd door de bomen die op en rond het perceel staan. Ondanks het feit dat het plangebied grenst aan een bekende groeiplek van de soort Kartuizer anjer kan de aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied ons inziens op voorhand worden uitgesloten.

- De aanwezigheid van beschermde plantensoorten kan uitgesloten worden op basis van habitateigenschappen.

2.2 Vogels

Jaarrond beschermde vogelnesten

Roofvogels en uilen

Nesten van vogelsoorten die jaarrond beschermd zijn bevinden zich over het algemeen in volgroeide bomen en/of bossen, zoals ooievaarsnesten en horsten van roofvogels. Vaak worden oude kraaien- of eksternesten gebruikt door roofvogels en uilen. Jaarrond beschermde nesten kunnen zich echter ook in boomholten bevinden, bijvoorbeeld in het geval van de zwarte specht. De bomen op het perceel, alsmede de bomen daarbuiten, maar binnen de invloedsfeer van het planvoornemen zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van boomnesten en -holten. Deze werden niet aangetroffen. De aanwezigheid van jaarrond beschermde boomnesten binnen de invloedsfeer van het planvoornemen kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Gebouw-broeders

Het plangebied is tevens gecontroleerd op de aanwezigheid van nesten van vogelsoorten die over het algemeen in bebouwing tot broeden komen, zoals huismus, gierzwaluw, kerkuil en boerenzwaluw.

De te slopen woning is bedekt met gegolfde dakpannen. Onder deze dakpannen werden openingen aangetroffen die geschikt zijn bevonden als doorgangen tot nestgelegenheid van de soort huismus (figuur 2.1), welke regelmatig onder dergelijke dakpannen broedt. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van deze soort kan ons inziens niet op voorhand worden uitgesloten.

De broedbiotoop van de soort ringmus is vrijwel gelijk aan dat van de huismus, met als enige uitzondering dat stedelijk gebied door deze soort vrijwel wordt vermeden. Het plangebied bevindt zich in de rand van het Rijsterbos, in een relatief schaars bebouwde omgeving. Met het oog hierop kan de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van de soort ringmus in de te slopen woning ons inziens tevens niet op voorhand worden uitgesloten.

De gierzwaluw is van nature een kliffenbroeder, die vanaf een bepaalde hoogte tot broeden komt. Gezien het feit dat de soort tevens een koloniebroeder is, bestaat de voorkeur voor locaties waar veel relatief hoge bebouwing dicht bij elkaar staat.

De te slopen woning is relatief laag (één woonlaag met vliering) en bevindt zich daarnaast in een relatief schaars bebouwde omgeving. Op basis hiervan kan het plangebied niet als geschikt worden bestempeld als broedbiotoop voor de soort gierzwaluw. De aanwezigheid van nesten van deze soort binnen het plangebied kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

De aanwezigheid van andere jaarrond beschermde nesten binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten. Er werden bijvoorbeeld geen geschikte in- en uitvliegopeningen aangetroffen voor de soorten kerkuil en boerenzwaluw. Tevens werden geen huiszwaluwnesten aangetroffen.

Figuur 2.1. Onder gegolfde dakpannen werden voor huismussen en ringmussen geschikt bevonden openingen aangetroffen.

Overige jaarrond beschermde nesten
In de provincie Fryslân zijn een aantal vogelsoorten aangewezen als zogenaamde 'categorie 5-soorten'. Dit houdt in dat de nesten hiervan alleen jaarronde bescherming genieten op het moment dat de omgeving waarin de nesten zich bevinden geen alternatieve nestgelegenheid biedt, of wanneer de gunstige staat van instandhouding (GSvI) van de soort op lokaal niveau in het geding komt door het verdwijnen van nesten. Eén van deze categorie 5-soorten is de spreeuw, welke net als huis- en ringmussen geregeld gebruik maakt van ruimtes onder gegolfde dakpannen als nestlocatie. Gezien de ligging van het plangebied in de bebouwde kom van Rijs, bieden omliggende woningen met gegolfde dakpannen voor deze soort ruim voldoende alternatieve nestgelegenheid. Eventuele spreeuwennesten binnen het plangebied genieten in dit geval derhalve geen jaarronde bescherming. Wel zijn deze nesten, net als die van alle andere vogelsoorten, wel beschermd op het moment dat er sprake is van een actief broedgeval.

- De aanwezigheid van jaarrond beschermde boomnesten binnen de invloedsfeer van het planvoornemen kan op voorhand worden uitgesloten.
- De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van de soorten huismus en ringmus in de te slopen woning kan **niet** op voorhand worden uitgesloten.
- De aanwezigheid van overige jaarrond beschermde nesten binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.
- Eventuele spreeuwennesten binnen het plangebied genieten geen jaarronde bescherming.

Overige (broed)vogelsoorten en externe werking
Naast op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten is het plangebied ook beoordeeld op waarden voor broedvogels waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Het plangebied en de omgeving daarvan biedt broedmogelijkheden voor deze vogelsoorten. Zoals hierboven beschreven biedt het plangebied nestgelegenheid voor soorten als de spreeuw. Tevens werden binnen het plangebied nestkasten aangetroffen, waar soorten als de koolmees regelmatig gebruik van maken. Het planvoornemen kan gepaard gaan met negatieve effecten op deze nesten, al dan niet als het gevolg van externe werking door verstoring. De nesten van deze soorten genieten in dit geval geen jaarronde bescherming, maar zijn wel beschermd op het moment dat er sprake is van een actief broedgeval. Het broedproces van deze soorten vindt over het algemeen plaats in de broedperiode, welke grofweg loopt van 15 maart tot 15 juli. De koolmees kan echter al vanaf 1 februari tot broeden komen (bron: SOVON). Wat van belang is, is of er sprake is van een actief broedgeval. Zo ja, dan is deze beschermd.

- Binnen en vlak buiten het plangebied kunnen vogelsoorten tot broeden komen waarvan de nesten geen jaarronde bescherming genieten, maar wel beschermd zijn tijdens de broedperiode (in dit geval grofweg 1 februari – 15 juli).

2.3 Zoogdieren

Vleermuizen

Verblijfplaatsen
Vleermuizen verblijven in Nederland over het algemeen in bomen, in gebouwen of in andere kunstmatige bouwwerken. In bomen verblijven vleermuizen vaak in oude spechtengaten of gaten die binnenin een boom zijn doorgerot als het gevolg van bijvoorbeeld het afbreken van takken. Tijdens het veldbezoek is gericht gezocht naar voor vleermuizen geschikte boomholten binnen de invloedsfeer van het planvoornemen. Deze werden niet aangetroffen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in boomholten in de invloedsfeer van het planvoornemen kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

In hoofdstuk 2.2. werd beschreven dat onder gegolfde dakpannen geschikte doorgangen tot nestlocaties van huismussen werden gevonden. Dergelijke doorgangen zijn doorgaans tevens geschikt voor vleermuizen. Daarnaast werden tevens openingen aangetroffen achter gevelbetimmering en onder daklijsten (figuur 2.2). Het kan niet op voorhand worden uitgesloten dat de spouw van de woning door deze openingen toegankelijk is voor vleermuizen. Het kan ons inziens derhalve niet op voorhand worden uitgesloten dat de te slopen woning kraam-, zomer- en/of paarverblijven van de soorten gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en ruige dwergvleermuis, welke bekend zijn uit de omgeving van het plangebied , bevat (bron: NDFF). De te slopen woning wordt niet geschikt geacht als massawinterverblijf van vleermuizen. Hiervoor is de woning niet voldoende gebufferd. Hoogstens kan de woning worden gebruikt als tijdelijk winterverblijf in perioden van hogere temperaturen.

Figuur 2.2. Een voor vleermuizen geschikte doorgang achter gevelbetimmering.

Externe werking
Aan een boom op het perceel werd tijdens het veldbezoek een vleermuiskast aangetroffen (figuur 2.3.). Deze kast kan verblijfplaatsen van vleermuizen herbergen. De kast, evenals de boom waaraan deze hangt, worden binnen het planvoornemen niet aangetast. De werkzaamheden kunnen echter wel gepaard gaan met negatieve effecten op eventuele verblijfplaatsen van vleermuizen in deze kast als het gevolg van externe werking. Hierbij moet vooral worden gedacht aan verstoring als het gevolg van de uitstraling van extra kunstlicht in de richting van de vleermuiskasten tussen zonsondergang en zonsopkomst.

Figuur 2.3. Aan een boom op het perceel hangt een vleermuiskast tussen twee vogelkasten.

Foerageergebieden en vliegroutes
Hoewel de kunstwerken die onderdeel zijn van het plangebied verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen herbergen, kan het plangebied ook onderdeel zijn van vliegroutes en/of foerageergebied van vleermuizen. Ook dergelijke vliegroutes en foerageergebied van vleermuizen zijn beschermd, indien deze van essentieel belang zijn voor de instandhouding van een populatie vleermuizen in de omgeving. Als vliegroutes worden doorgaans lijnvormige landschapselementen gebruikt, zoals bomenlanen, houtwallen, watergangen en gebouwenrijen.

De woning, evenals de bomen binnen en vlak buiten het plangebied zijn waarschijnlijk onderdeel van één of meer vliegroutes van vleermuizen. Gezien de ligging van het plangebied in de rand van het Rijsterbos bieden andere bosranden, bomenrijen en watergangen in de nabije omgeving van het plangebied veel geschikte alternatieve vliegroutes voor vleermuizen. Negatieve effecten op essentiële vliegroutes van vleermuizen als gevolg van het planvoornemen kunnen derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Het plangebied is tevens waarschijnlijk onderdeel van een groter foerageergebied van vleermuizen. Ook in dit geval biedt het Rijsterbos ruimschoots voldoende alternatief en kunnen negatieve effecten op essentieel foerageergebied van vleermuizen als gevolg van het planvoornemen op voorhand worden uitgesloten.

- De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in de te slopen woning kan **niet** op voorhand worden uitgesloten.
- Negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen rond de woning als gevolg van het planvoornemen (externe werking) kunnen **niet** op voorhand worden uitgesloten.
- Negatieve effecten op essentiële vliegroutes van vleermuizen als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen op voorhand worden uitgesloten.
- Negatieve effecten op een essentieel foerageergebied van vleermuizen als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen op voorhand worden uitgesloten.

Overige zoogdieren

Het plangebied is tevens gecontroleerd op de aanwezigheid van (geschikt habitat van) overige beschermde soorten zoogdieren. De aanwezigheid van veel overige beschermde zoogdiersoorten binnen het planvoornemen kan op voorhand worden uitgesloten aan de hand van habitateigenschappen en verspreidingsgegevens (bron: NDFF). Zo werden tijdens het veldbezoek geen nesten van eekhoorns, voor boommarters geschikte boomholten of dassenburchten aangetroffen. Gezien de afwezigheid van water kan de aanwezigheid van leefgebied van watergebonden zoogdiersoorten, zoals de waterspitsmuis, op voorhand worden uitgesloten. Het plangebied bevindt zich daarnaast buiten het verspreidingsgebied van soorten als de grote bosmuis. De enige uitzondering daarop wordt gevormd door de drie kleine marterachtigen, de bunzing, hermelijn en wezel. Leefgebied van deze soorten wordt doorgaans gekenmerkt door de aanwezigheid van bodem-dekkende vegetatie, waarin schuilplaatsen worden gevormd met in de omgeving voldoende foerageergebied. Gezien de ligging van het plangebied in de rand van het Rijsterbos, bevindt het plangebied zich waarschijnlijk binnen een groter leefgebied van kleine marterachtigen. Binnen het planvoornemen wordt slechts een bestaande woning gesloopt, waarna in de plaats hiervan een nieuwe woning wordt gerealiseerd. Tevens wordt een carport gerealiseerd. Er wordt geen bodem-dekkende vegetatie aangetast. Negatieve effecten op schuilplaatsen, dan wel essentieel foerageergebied van kleine marterachtigen als gevolg van het planvoornemen kunnen derhalve naar ons inzicht op voorhand worden uitgesloten.

In het plangebied kunnen tevens zoogdiersoorten aanwezig zijn die binnen de provincie Fryslân ten tijde van dit schrijven zijn vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen. Voor dergelijke soorten dient men zich te houden aan de specifieke zorgplicht voor ruimtelijke ingrepen (Bijlage I).

- Negatieve effecten op leefgebied van kleine marterachtigen en andere overige beschermde zoogdiersoorten kunnen ons inziens op voorhand worden uitgesloten.
- In het plangebied komen andere licht beschermde soorten voor. Voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen, maar geldt wel de specifieke zorgplicht voor ruimtelijke ingrepen (zie Bijlage I).

2.4 Reptielen

Uit een waterpartij nabij Ruigahuizen zijn enkele recente (<5 jaar) waarnemingen bekend van levendbarende hagedissen (bron: NDFF). Leefgebied van deze water-minnende soort bevindt zich doorgaans in heide- en hoogveengebieden. Ook wordt de soort zo nu en dan aangetroffen in open bossen en ruige graslanden (bron: RAVON). Binnen het plangebied is geen sprake van geschikt leefgebied voor deze soort. Zo ontbreekt het aan vochtige terreindelen. Op basis hiervan kan de aanwezigheid van de soort in het plangebied ons inziens op voorhand worden uitgesloten.

- De aanwezigheid van (leefgebied van) beschermde reptielen, waaronder levendbarende hagedissen binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.

2.5 Amfibieën

Het plangebied is gecontroleerd op waarden voor beschermde amfibieën. Uit de nabije omgeving van het plangebied zijn recente (<5 jaar) waarnemingen bekend van de soorten heikikker en rugstreeppad. Deze waarnemingen zijn afkomstig uit gebieden ten zuiden van het Rijsterbos en nabij Oudemirdum (bron: NDFF). Binnen het plangebied zijn geen wateren aanwezig. De aanwezigheid van voortplantingswater van deze soorten kan derhalve op voorhand worden uitgesloten. Ook de aanwezigheid van landhabitat van de soort heikikker kan op voorhand worden uitgesloten op basis van de afwezigheid van geschikt voortplantingswater op kortere afstand van het plangebied. De rugstreeppad staat echter bekend om zijn zeer lange dispersieafstand en kan op een goede avond meerdere kilometers afleggen. We sluiten echter op voorhand uit dat padden zich vanuit de omgeving van Oudemirdum specifiek naar het plangebied zullen verplaatsen om hier te overwinteren, terwijl op veel kortere afstand ruim voldoende en geschikt landhabitat voorhanden is.

Binnen het plangebied kunnen wel andere, lichter beschermde amfibieën voorkomen. Hoewel deze soorten zijn vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen, dient men zich wel te houden aan de specifieke zorgplicht voor ruimtelijke ingrepen (zie Bijlage I).

- Negatieve effecten op (het leefgebied van) beschermde amfibieën als gevolg van het planvoornemen kunnen op voorhand worden uitgesloten.
- Voor andere, licht beschermde, vrijgestelde soorten geldt de specifieke zorgplicht voor ruimtelijke ingrepen (zie Bijlage I).

2.6 Vissen

Het plangebied is gecontroleerd op waarden voor de in Nederland voorkomende groep beschermde zoetwatervissen. Binnen het planvoornemen worden geen wateren aangetast. Negatieve effecten op (het leefgebied van) beschermde zoetwatervissen, zoals de grote modderkruiper als gevolg van het planvoornemen kunnen derhalve op voorhand worden uitgesloten.

- Negatieve effecten op (het leefgebied van) beschermde vissoorten kunnen op voorhand worden uitgesloten.

2.7 Ongewervelden

De meeste onder de Ow beschermde soorten ongewervelden, zoals dagvlinders, libellen, mollusken of (water)kevers hebben zeer specifieke habitateisen die in specifieke biotopen worden aangetroffen. Van dergelijke habitateigenschappen is binnen het plangebied geen sprake. Zo is er geen geschikt habitat voor waardplanten van beschermde vlinders en worden er geen geschikte waterpartijen aangetast waarin beschermde libellen zich voort kunnen planten. Negatieve effecten op (leefgebied van) beschermde ongewervelden als gevolg van het planvoornemen kunnen op voorhand worden uitgesloten.

- Negatieve effecten op leefgebied van beschermde ongewervelden als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen op voorhand worden uitgesloten.

2.8 Gebiedsbescherming

Het plangebied is geen onderdeel van een weidevogelkansgebied, ganzenfoerageergebied of een Natura2000-gebied. Daarnaast is het plangebied geen onderdeel van het NatuurNetwerk Nederland (NNN). Wel wordt het plangebied begrenst door het Rijsterbos, dat onderdeel is van het NNN (Kaartenkijkdoos provincie Fryslân). Hoewel binnen het planvoornemen de NNN niet wordt aangetast, kunnen de voorgenomen werkzaamheden wel gepaard gaan met externe werking hierop, bijvoorbeeld als gevolg van verstoring. Ons inziens kan hier rekening mee worden gehouden door de voorgenomen werkzaamheden buiten de reeds benoemde broedperiode uit te voeren. Deze loopt in dit geval grofweg van 1 februari tot 15 juli.

- Negatieve effecten op de doelstellingen van het NNN als gevolg van het planvoornemen kunnen op voorhand worden uitgesloten, **mits** de werkzaamheden buiten het broedseizoen (1 februari – 15 juli) worden uitgevoerd.
- Negatieve effecten op de doelstellingen van andere beschermde gebieden (anders dan als gevolg van stikstofuitstoot) als gevolg van het planvoornemen kunnen op voorhand worden uitgesloten.

Stikstofgevoeligheid

Het plangebied bevindt zich op ca. 1,7 km afstand van het dichtstbijzijnde Natura2000-gebied, het IJsselmeer (bron: AERIUS-calculator). Binnen het planvoornemen wordt onder andere een woning gesloopt en een nieuwe woning gerealiseerd. Hierbij komt waarschijnlijk extra stikstof vrij, bijvoorbeeld als gevolg van de inzet van mobiele werktuigen. Mogelijk is voor de voortgang van het project derhalve een AERIUS-berekening benodigd. De provincie Fryslân is bevoegd gezag in deze.

- Mogelijk is een AERIUS-berekening benodigd voor de voortgang van het project. De provincie Fryslân is bevoegd gezag in dezen.

2.9 Houtopstanden

Als er een (deel van een) houtareaal wordt gekapt van meer dan 10 are (1000 m^2) of een (deel van een) bomenrij van meer dan 20 bomen buiten de bebouwingscontour houtkap kan er sprake zijn van een meld- en/of herplantingsplicht. Binnen het planvoornemen worden geen bomen gekapt. Er is derhalve geen sprake van een meld- en/of herplantingsplicht.

- Er is geen sprake van een meld- en/of herplantingsplicht.

3 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

3.1 Overzicht beschermde soorten

In onderstaand overzicht worden de aangetroffen en potentieel aanwezige beschermde soorten en hun beschermingsstatus binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden samengevat. In de Omgevingswet, onder het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die vaste verblijfplaatsen in stand houdt. In dit overzicht zijn alleen die soorten opgenomen, waarvoor het plangebied onderdeel vormt van hun leefgebied en/of levenscyclus en waarop eventueel in de toekomst geplande werkzaamheden van negatieve invloed kunnen zijn.

Tabel 3.1 Overzicht van aangetroffen en potentieel voorkomende beschermde flora en fauna in en rond het plangebied.

Soortgroep	Soort	Aanwezigheid	Art 11.37 Bal	Art. 11.46 Bal	Art. 11.54 Bal	Vrijgesteld	Advies
Vogels	Alle broedvogels	Ja	X				Werken buiten broedperiode.
Vogels	Huis- & ringmus	Mogelijk	X				Nader onderzoek.
Zoogdieren	Vleermuizen	Mogelijk		X			Nader onderzoek.
Zoogdieren	Vleermuizen (externe werking)	Mogelijk		X			Voorkom extra lichtuitstraling
Overige soortgroepen	Overige soorten	Ja					Specifieke zorgplicht.
Gebieds-bescherming	NNN	Ja					Werken buiten broedperiode
Gebieds-bescherming	(extra) Stikstofuitstoot	Ja					Informeren bij de provincie Fryslân.

3.2 Effectbespreking en aanbevelingen

Algemene broedvogels

Binnen en vlak buiten het plangebied kunnen diverse vogelsoorten tot broeden komen, waaronder vogelsoorten die in de provincie Fryslân zijn aangewezen als 'categorie 5-soort'. Over het algemeen kan hier rekening mee worden gehouden door de voorgenomen werkzaamheden buiten de broedperiode uit te voeren. Gezien het feit dat soorten als spreeuw en koolmees gebruik kunnen maken van het plangebied loopt deze broedperiode in dit geval van 1 februari tot 15 juli (bron: SOVON). Wat van belang is, is of er sprake is van een broedgeval. Zo ja, dan is deze altijd beschermd.

Jaarrond beschermde nesten (Huis- en ringmus)

De te slopen woning kan jaarrond beschermde nesten van huismussen en ringmussen herbergen. We adviseren de aanwezigheid hiervan voorafgaand aan de werkzaamheden vast te stellen, dan wel uit te sluiten. Dit kan het beste gebeuren aan de hand van gericht nader onderzoek. In dit geval bestaat dat uit een tweetal gerichte veldbezoeken in de periode 1 april – 15 mei, wanneer de trefkans het hoogst is. Indien jaarrond beschermde nesten worden vastgesteld, dient hiervoor een vergunning te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag in deze, de provincie Fryslân. Deze vergunning wordt doorgaans afgegeven onder de voorwaarde dat er mitigerende en compenserende maatregelen worden uitgevoerd.

Vleermuizen (verblijfplaatsen)

De te slopen woning kan ons inziens kraam-, zomer- en paarverblijven herbergen van de soorten gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en ruige dwergvleermuis. We adviseren de aanwezigheid hiervan voorafgaand aan de werkzaamheden vast te stellen, dan wel uit te sluiten aan de hand van gericht nader onderzoek.

Dit onderzoek kan het beste worden uitgevoerd aan de hand van een aantal veldbezoeken, verdeeld over twee periodes van het jaar. De exacte hoeveelheid bezoeken en wanneer deze worden uitgevoerd wordt bepaald aan de hand van het meest recente vleermuisprotocol (ten tijde van dit schrijven het Vleermuisprotocol 2021, aangepast op meervleermuis). Indien verblijfplaatsen van vleermuizen worden vastgesteld, dient hiervoor een vergunning te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag in deze, de provincie Fryslân. Deze wordt in de regel afgegeven onder de voorwaarde dat er mitigerende en compenserende maatregelen worden uitgevoerd.

Vleermuizen (externe werking)
Aan een boom op het perceel hangt een vleermuiskast die verblijfplaatsen van vleermuizen kan herbergen. Hoewel de kast en de boom binnen het planvoornemen niet worden aangetast, kan het planvoornemen wel gepaard gaan met negatieve effecten op deze verblijfplaatsen als het gevolg van externe werking. We adviseren de uitstraling van extra kunstlicht in de richting van de vleermuizenkast tussen zonsondergang en zonsopkomst te voorkomen. Indien hieraan kan worden voldaan, kunnen negatieve effecten op eventuele verblijfplaatsen van vleermuizen in de vleermuiskast naar ons inzicht op voorhand worden uitgesloten.

Specifieke zorgplicht
Er kunnen soorten voorkomen in het plangebied waarvoor een vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen. Voor deze en andere soorten geldt een specifieke zorgplicht (art. 11.27 Bal). Deze specifieke zorgplicht schrijft voor dat men bijvoorbeeld verplicht is om alles wat redelijkerwijze mogelijk is, te doen of juist te laten om schade aan wilde planten en dieren zo veel mogelijk te voorkomen. Dit kan onder andere tot uiting worden gebracht door altijd zo te werken dat dieren kunnen ontsnappen. De specifieke zorgplicht geldt voor de fysieke leefomgeving, inclusief elke soort en elk individu in Nederland. Voor de voorwaarden waaraan de vrijstellingen moeten voldoen in het kader van de soorten waarvoor een vrijstelling geldt, wordt verwezen naar Bijlage I.

NNN
Het plangebied wordt begrensd door het NNN. De voorgenomen werkzaamheden kunnen gepaard gaan met negatieve effecten op de doelstellingen hiervan, bijvoorbeeld als gevolg van verstoring (externe werking). We adviseren de werkzaamheden buiten de voorgenoemde broedperiode uit te voeren. Deze periode loopt in dit geval van 1 februari tot 15 juli. Wanneer hieraan kan worden voldaan, kunnen negatieve effecten op de doelstellingen van het NNN als gevolg van het planvoornemen worden uitgesloten.

(extra)Stikstofuitstoot
Voor de voortgang van het project is mogelijk een AERIUS-berekening benodigd. We adviseren hierover te informeren bij de provincie Fryslân, het bevoegd gezag in deze.

3.3 Overzicht vervolgstappen

Om het planvoornemen binnen de kaders van de vigerende natuurwetgeving doorgang te laten vinden, adviseren we de volgende vervolgstappen te ondernemen:

- **Alle broedvogels:** werken buiten de broedperiode (in dit geval 1 februari – 15 juli).
- **Huis- en ringmus**: nader onderzoek.
- **Vleermuizen (verblijfplaatsen):** nader onderzoek.
- **Vleermuizen (externe werking):** voorkom extra lichtuitstraling.
- **Overige soorten:** naleven van de specifieke zorgplicht (Bijlage I).
- **NNN:** Werken buiten broedperiode (in dit geval 1 februari – 15 juli).
- **AERIUS-berekening:** informeren bij provincie Fryslân.

4 LITERATUUR EN BRONNEN

Bronnen internet

AERIUS-calculator
https://calculator.aerius.nl/

DSO Kadaster
https://viewer.dso.kadaster.nl/viewer?regelsandere=regels

Google Maps
https://www.google.com/maps

Kaartenkijkdoos Provincie Fryslân
https://staat-van-fryslan.hub.arcgis.com/apps/14fdb7eae5844c479140f89c88abddd3/explore

NDFF
https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/

Ravon
http://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie

Sovon
https://www.sovon.nl/nl

Verspreidingsatlas planten FLORON
http://www.verspreidingsatlas.nl/planten

Waarneming.nl
https://waarneming.nl

Zoogdiervereniging
www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING

De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in drie delen: soortbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden.

Ow Soortbescherming

De Omgevingswet draagt onder andere zorg voor de bescherming van in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet bevat een aantal verbodsbepalingen die ervoor moeten zorgen dat de gunstige staat van instandhouding van alle in het wild levende dier- en plantensoorten zal blijven gewaarborgd.

De Omgevingswet verdeelt beschermde soorten in twee groepen, de Europees beschermde soorten en de nationaal beschermde soorten. De eerste groep bestaat uit strikt beschermde soorten uit de Vogel- en Habitatrichtlijn (art. 11.37 en 11.46 in het Besluit activiteiten leefomgeving, hierna Bal). De Vogel- en Habitatrichtlijn zijn richtlijnen van de Europese Unie waarin wordt aangegeven welke diersoorten en welke typen natuurgebieden door de lidstaten dienen te worden beschermd. In de tweede categorie staan de overige (nationaal) beschermde soorten (art. 11.54 Bal). Binnen de Omgevingswet vullen Europese en nationale wetgeving elkaar aan. De Habitatrichtlijnsoorten (art. 11.46 Bal) genieten een iets zwaardere bescherming dan de nationaal beschermde soorten (art. 11.54 Bal). Zo geldt voor de nationale soorten geen verbod op het verstoren, iets wat wel het geval is bij de Habitatrichtlijnsoorten. Ook zijn de belangen waaronder ontheffing aangevraagd mag worden, voor de nationaal beschermde soorten uitgebreider dan voor de habitatrichtlijnsoorten.

Vogels en verstoring
Voor alle (op Europees grondgebied) inheemse vogelsoorten, zoals benoemd in artikel 1 van de Vogelrichtlijn geldt dat het verboden is om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, opzettelijk te beschadigen, te rapen of nesten van vogels opzettelijk weg te nemen. Ook is het verboden om vogels opzettelijk te storen. Dit is echter niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort of wanneer de activiteit uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel. Dit kan dus ook tijdens het broedseizoen het geval zijn, als kan worden aangetoond of beargumenteerd dat de verstoring geen negatieve effecten heeft op (de kansen van) het broedsucces of wanneer een activiteit van belang is voor de instandhouding van een soort. Of dit van toepassing is hangt af van meerdere factoren, zoals de biologie van een soort, de fase van de broedtijd waarin het broedpaar zich op dat moment bevindt (zoals balts, nestbouw, eieren of jongen), de mate van verstoring en de effecten van het niet uitvoeren van een activiteit. Een ter zake kundige ecoloog kan in voorkomende gevallen bepalen wat wel of niet geldt als wezenlijke verstoring of noodzakelijke activiteit. In aanvulling op bovenstaande wordt er door de provincies een lijst met vogelsoorten gehanteerd, waarvan de nesten jaarrond bescherming genieten. Binnen deze categorie wordt onderscheid gemaakt in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en vogels met *mogelijk* jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Habitatrichtlijn
Voor alle soorten die zijn opgenomen onder bijlage IV van de habitatrichtlijn (onderdeel a), bijlage II van het verdrag van Bern en bijlage I van het verdrag van Bonn (excl. vogels benoemd onder artikel 1 van de vogelrichtlijn) geldt dat het verboden is om deze in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden, te vangen, te verstoren, hun eieren te vernielen of te rapen en voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen. Daarnaast geldt voor de soorten die worden genoemd in bijlage IV van de habitatrichtlijn (onderdeel b) en

bijlage I van het verdrag van Bern dat het opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen verboden is. Dit verbod is niet van toepassing wanneer de activiteit uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel. Of dit van toepassing is hangt ook in dit geval af van meerdere factoren, zoals de periode van het jaar waarin jongeren worden geworpen, de bloeiperiode, de mate van verstoring en de effecten van het niet uitvoeren van een activiteit. Een ter zake kundige ecoloog kan in voorkomende gevallen bepalen wat wel of niet geldt als noodzakelijke activiteit.

Overige in Nederland beschermde soorten
In bijlage IX, onderdeel a van het Bal worden nationaal beschermde soorten genoemd. Het is verboden deze opzettelijk te doden of in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers die zijn opgenomen in deze bijlage te vangen. Het is tevens verboden vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van deze soorten opzettelijk te beschadigen en te vernielen. Hiernaast is het verboden om soorten die zijn opgenomen onder onderdeel b van bijlage IX te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen binnen hun natuurlijke verspreidingsgebied. Dit verbod geldt niet voor de soorten bosmuis, huisspitsmuis en veldmuis, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden. Ook geldt dit verbod niet als de activiteit uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel.

Vrijgestelde soorten Provincie Fryslân
Hoewel de Omgevingswet een nationale wet is, kunnen de provincies (als de bevoegde gezagen) soorten aanwijzen die vrijgesteld kunnen worden van de beschermde status, als het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen. Tabel 2.1 geeft een overzicht van de via de Omgevingsverordening 2022 door de Provincie Fryslân vrijgestelde soorten (zoogdieren en amfibieën). De verordening van de Provinciale Staten van Fryslân is te vinden op https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2023-13499.pdf

Tabel 1. Vrijgestelde Verordening Omgevingswet Provincie Fryslân.

Zoogdieren	*Amfibieën*
Aardmuis	Bastaard(middelste groene)kikker
Bosmuis	Bruine kikker
Dwergmuis	Gewone pad
Dwergspitsmuis	Kleine watersalamander
Egel	Meerkikker
Gewone bosspitsmuis	
Haas	
Huisspitsmuis	
Konijn	
Ree	
Rosse woelmuis	
Steenmarter	
Tweekleurige bosspitsmuis	
Veldmuis	
Vos	
Woelrat	

Voorwaarden vrijstellingen
Zoals gezegd zijn de vrijstellingen onder het bevoegd gezag van de Provincie Fryslân, en zijn hiermee geen onderdeel van de Omgevingswet zelf. De provincie heeft de soorten zoals die genoemd zijn in bovenstaande tabel niet zonder meer vrijgesteld, hier zijn voorwaarden aan verbonden. Ten eerste gelden de vrijstellingen niet in alle situaties. Deze zijn alleen van toepassing als de geplande werkzaamheden onder één van de volgende noemers vallen:

a. In het kader van ruimtelijke inrichting, ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
b. In het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, luchthavens, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
c. In het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
d. In het kader van bestendig beheer en onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Ten tweede is het van belang dat er de vrijstelling alleen van toepassing als geen goedgekeurde gedragscode van toepassing is (artikel 11.59 Bal) en geen andere bevredigende oplossing voorhanden is (Artikel 8,74l, lid 1 Besluit kwaliteit leefomgeving, hierna Bkl).

Ten derde geldt de aangewezen vergunningsvrije activiteit voor de in bijlage 5.1 van de Omgevingsverordening bij betreffende soort genoemde vergunning-vrije activiteiten, middelen en methoden, en indien wordt voldaan aan de aldaar gestelde aanvullende voorschriften.

Ten vierde blijft de zorgplicht, zoals bepaald in artikel 11.27 (Bal) onverminderd van kracht met het toepassen van de hierboven benoemde aangewezen vergunning-vrije activiteit.

Indien bovengenoemde voor ruimtelijke ingrepen vrijgestelde soorten voorkomen binnen een plangebied of buiten een plangebied, maar binnen de invloedsfeer van een planvoornemen, is een vergunning voor deze soort dus niet nodig.

Zorgplicht art 11.27 Bal
Onder de Ow zijn twee vormen van zorgplicht benoemd; een algemene zorgplicht en een specifieke zorgplicht. De algemene zorgplicht houdt in dat overheden, bedrijven en burgers allen verantwoordelijk zijn voor de leefomgeving.

Wanneer sprake is van specifieke rijksregels, bijvoorbeeld in het geval van ruimtelijke ingrepen wordt deze algemene zorgplicht vervangen door een specifieke zorgplicht (art. 11.27 Bal). In deze specifieke zorgplicht wordt benoemd dat een handeling onder deze specifieke zorgplicht valt als de persoon die de handeling uitvoert weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat deze handeling nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving. Ook het nalaten van een handeling kan onder deze specifieke zorgplicht vallen. De specifieke zorgplicht voor het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen kan worden opgedeeld in drie stappen voor de persoon die de handeling uitvoert. Deze persoon is verplicht;

a. Alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen.
b. Voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.
c. Als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

Wanneer ruimtelijke ingrepen betrekking hebben op een rijksmonument of werelderfgoed zijn opties b en c niet aan de orde.

Ow Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met belangrijke natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Het gaat hierbij om het NatuurNetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS), Natura 2000-gebieden en bijzondere natuurgebieden en landschappen.

NatuurNetwerk Nederland
Strikt genomen valt slechts een deel van het NNN onder de Omgevingswet aangezien dit deels bepaald wordt door de provincies en niet door het Rijk. In artikel 7.8 Bkl zijn instructieregels opgenomen voor de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Deze wezenlijke kenmerken en waarden worden provinciaal vastgesteld conform artikel 7.7 van het Bkl.

Ook het beschermingsregime voor het NNN is uitgewerkt in de Omgevingswet. In artikel 7.8 Bkl wordt beschreven dat de regels, die worden opgesteld door de provincies verzekeren dat in ieder geval de kwaliteit en oppervlakte van het NNN niet achteruitgaan, dat de samenhang tussen de gebieden van het NNN wordt behouden en dat, als binnen het NatuurNetwerk activiteiten worden toegelaten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden van het NNN, deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het NNN behouden blijft.

Natura 2000-gebieden
Indien werkzaamheden worden uitgevoerd die invloed hebben op een Natura2000-gebied moet onderscheid worden gemaakt tussen een Natura2000-activiteit en een andere type activiteit. Een natura2000-activiteit wordt in artikel 1.1 van de omgevingswet gedefinieerd als een “activiteit, inhoudende het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura2000-gebied.” Tenzij sprake is van een vergunningsvrij geval dient voor deze activiteiten een voortoets te worden uitgevoerd.

Hoewel voor andere typen activiteiten of voor vergunningsvrije activiteit geen vergunningsplicht geldt, blijft de specifieke zorgplicht voor deze activiteiten van toepassing.

Onder de Omgevingswet wordt het Programma stikstofreductie en natuurverbetering, welke tevens onderdeel was van de voormalige Wet natuurbescherming voortgezet. Beleidsregels met betrekking tot intern en extern salderen blijven voorlopig onveranderd. Zo vindt vergunningverlening voor natura2000-activiteiten met stikstofdepositie plaats aan de hand van stikstofdepositieruimte in AERIUS-register.

Bijzondere natuurgebieden en landschappen
Zowel de staat als provincies kunnen op basis van artikel 2.44 van de Omgevingswet bijzondere natuurgebieden en in het geval van provincies bijzondere landschappen aanwijzen. In het geval van bijzondere nationale natuurgebieden kunnen deze worden aangewezen vooruitlopend op de aanwijzing of begrenzing als Natura2000-gebied. In het geval van bijzondere provinciale natuurgebieden en landschappen hanteert de betreffende provincie hierin eigen juridische bescherming. Zo is in sommige provincies een zogenaamde ‘nee, tenzij’-principe van kracht, waardoor sprake is van juridisch beschermingsregime naast het NNN en Natura2000.

Ow Houtopstanden

In Afdeling 11.3 Bal zijn de regels voor de bescherming van houtopstanden en bomenrijen opgenomen. Het vellen van (een deel van) houtopstanden is beschermd door een algemene meldplicht (art. 11.126 Bal) en een herplantplicht (art 11.129 Bal). Deze bescherming geldt alleen voor houtopstanden vanaf 10 are en bomenrijen met meer dan 20 bomen, buiten een zogenaamde 'bebouwingscontour houtkap'. Deze moet worden aangewezen in een omgevingsplan en is hierin terug te vinden. Indien dit niet het geval is, kan een voorloper, zoals de bebouwde kom Wet natuurbescherming of Boswet worden geraadpleegd.

Als uitbreiding hierop is tevens een specifieke zorgplicht van kracht voor het vellen van houtopstanden, het herplanten van grond of nadat een houtopstand op een andere manier teniet is gedaan (art 11.116 Bal). Deze specifieke zorgplicht stelt dat degene die vellings- en herbeplantingsactiviteiten en handel in hout uitvoert of in het bezit is van hout verplicht is om nadelige gevolgen op natuurbescherming, instandhouding areaal houtopstanden in Nederland en de bescherming van landschappelijke waarden achterwege te laten, tenzij dit niet redelijkerwijs kan worden gevergd. Indien hier sprake van is, dienen negatieve effecten zoveel mogelijk te worden beperkt en/of ongedaan te worden gemaakt.

Aan deze wetgeving zijn enkele uitzonderingen, naast de reeds genoemde uitzonderingen. Zo zijn houtopstanden op erven of in tuinen, windschermen om boomgaarden, kerstbomen niet ouder dan 20 jaar, kweekgoed, uit populieren of wilgen bestaande wegbeplanting, beplanting langs waterwegen of eenrijige beplantingen langs landbouwgronden, dunningen en beplantingen van populieren, wilgen, essen of elzen voor de productie van biomassa, die tenminste eens in de 10 jaar worden geoogst, bestaan uit minstens 10.000 stoven/ha/beplantingseenheid en die zijn aangelegd na 1 januari 2013 uitgezonderd.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	3